

Perei Gáborné

Lovak ápolási munkái

NSZFI
NEMZETI SZAKKÉPZÉSI
ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI INTÉZET

A követelménymodul megnevezése:
Gondozási feladatok

A követelménymodul száma: 1688-06 A tartalomlelem azonosító száma és célcsoportja: SzT-006-30

MUNKKANYAG

A LÓ ÁPOLÁSÁNAK ESZKÖZEI ÉS FOLYAMATA

ESETFELVETÉS – MUNKAHELYZET

A lovak ápolása a mindennapos istálló munka része. Ha több lovat gondozunk, bizony elég fáradtságos munka. A lovaknak viszont sokat számít a rendszeresség, a kiszámíthatóság. A tisztaság az egészség és a jó közérzet miatt is fontos.

Mielőtt az ápoláshoz kezdenénk, ismernünk kell az ápolás célját, ló kültakaróját, a lóápoláshoz használható eszközöket és azok használatának módját.

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

1. A kültakaró

A ló kültakaróját a bőr és a rajta lévő rövid és hosszúszőrök valamint a szaruképletek alkotják. A rövidszőrök a fejen, törzsön és a végtagokon találhatóak, de nem azonos sűrűséggel. Ritkább a szőrzet a has alsó részén, az alcomb és a felkar belső felületén. A hosszúszőrök: az üstök, a sörény, a farokszőrzet és a bokaszőrök. Szaruképletek: a szarugesztenyék és a paták.

1. ábra. Hosszúszőrök

2. A ló ápolása

A lóápolás szorosabb értelemben a ló kültakarójának, bőrének, szőrének, patájának napi tisztántartását jelenti. Tágabb értelemben az ápoláshoz tartozik a megfelelő elhelyezés, a napi mozgatás és a jó takarmányozás.

Az ápolás célja: a ló szőrére tapadt por, takarmány- és alomtörmelék, az elhalt hámsejtek, a verejtékmirigyek rászáradt váladékának eltávolítása, ezáltal a bőrlégzés biztosítása.

Az ápolás következménye:

- Esztétikus megjelenés
- A ló jó közérzetének biztosítása
- Közvetlen kapcsolat kialakítása a lóval
- A z egészség megőrzése, hiszen ápolás során észrevehetjük pl. az előző napi munka okozta nyereg- vagy szerszámnyomást, a kisebb sérüléseket, zúzódásokat.

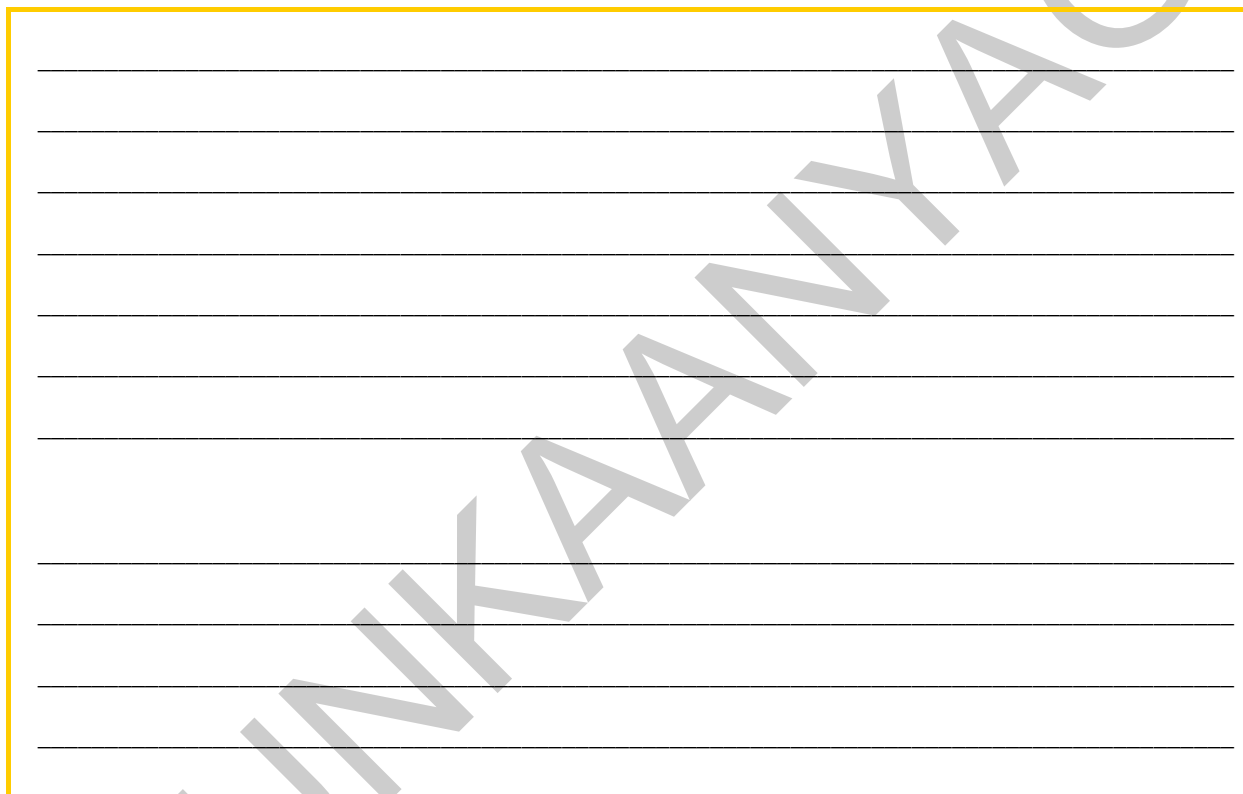
Az ápolás elhanyagolásának következményei:

- a bőrben lévő faggyú és verejtékmirigyek eltömődhetnek, begyulladhatnak
- csökken a bőr légzése, ezáltal csökken a hőszabályzó képessége, hajlamosabb lesz a ló a megfázásra

- a szőr közti szennyeződések bomlása viszketést, bőrgyulladást, állandó nyugtalanságot is okozhat
- az ápolatlan szőr közt gombák és élősködők is megtelepedhetnek

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

Olvassa el Iby Zoltán: Lóhasználat és versenyzési ismeretek című tankönyvének (FVM Képzési és Szaktanácsadási Intézet Budapest, 2003.) 24–27. oldalán a lóápoláshoz szükséges eszközök ismertetését! Készítsen jegyzetet róluk!

3. Az ápolás folyamata

Az ápolás lehet:

- Napi főápolás
- Munka előtti ápolás
- Munka utáni ápolás

A reggeli órákban végezzük a lovak napi főápolását az istállóban vagy nyáron a szabadban. Keményre tekert szalmacsutakkal mindkét kézzel a ló egész testét végigdörzsöljük a fejtől a végtagokig. A makacsabb szennyeződések a lóvakaróval az ún. tepsivakaróval vagy gyökérkefével távolíthatjuk el. A vékonyabb bőrrel borított részeken és a lábak ízületein csak óvatosan használjuk! Ezzel fellazítjuk a szennyeződések. A fellazított szennyréteg eltávolítását a szórkefével végezzük. A kefét a szőrzet fekvésének irányába húzzuk. A vakaró segítségével távolítjuk el a keféből a "lóport". A vakaróból időnként kiütjük a port. Az ápolás befejeztével puha vászon vagy pamut ruhával töröljük át a ló egész testét.

2. ábra. Szalmacsutak használata

Az üstök-, sörény- és farokszőröket először kézzel majd sörény és farokfésűvel kifésüljük. A boka és csúdszőrök ápolását óvatosan végezzük, a vizet kézzel húzzuk ki, majd töröljük szárazra.

A szem az ornyílás a szájrés és a szeméremtájék ápolására szivacsot, vászonruhát használunk.

A lovakat minden munka előtt újra tisztára kell ápolni, főként a szerszámok alatti területeken. Ezzel megakadályozhatjuk a szerszámnyomások, -törések kialakulását.

Munkában a lovak megizzadnak, beszennyeződhetnek. Ezeket a szerszámok eltávolítása után le kell takarítani.

3. ábra. Munka után, ápolás előtt

Ápoláskor legyünk határozottak, de türelmesek. Soha ne bánjunk durván a lóval!

MUNKÁI

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. feladat

Írja le a képen látható lóápolási eszközök neveit!

4.ábra

5.ábra

6.ábra

7.ábra

4.ábra _____

5.ábra _____

6.ábra _____

7.ábra _____

2. Feladat

Rakja sorrendbe a főápolás munkafázisait! Írja le a munkaműveleteket sorrendben a bekeretezett részre!

- A keféből a port a lóvakaróból eltávolítjuk
- A különösen szennyezett területeken tepsivakarót vagy gyökerkefét használunk
- Szalmacsutakkal átdörzsöljük a lovat
- Puha ruhával letöröljük a lovat
- Szőrkefével eltávolítjuk a szennyeződést

_____

_____

_____

_____

_____

3. feladat

Egészítse ki a hiányos mondatokat!

A lovak ápolása nemcsak az .....megjelenést szolgálja, de az állat.....állapotáról is sokat megtudhatunk. Az ápolást nagy ..... végezzük, ne legyünk .....

MEGOLDÁSOK

1. feladat

1. Gyökérkefe
2. Tepsivakaró
3. Puha rongy
4. Szőrkefe

2. feladat

1. Szalmacsutakkal átdörzsöljük a lovat
2. A különösen szennyezett területeken tepsivakarót vagy gyökérkefét használunk
3. Szőrkefével eltávolítjuk a szennyeződést
4. A keféből a port a lóvakaróval eltávolítjuk
5. Puha ruhával letöröljük a lovat

3. feladat

A lovak ápolása nemcsak az esztétikus megjelenést szolgálja, de az állat egészségi állapotáról is sokat megtudhatunk. Az ápolást nagy türelemmel végezzük, ne legyünk durvák.

LÓÁPOLÁS MÁSKÉNT

ESETFELVETÉS– MUNKAHELYZET

Mint minden területen, a lóápolásban is megjelent a technika, illetve a klasszikustól eltérő módszereket is alkalmazhatunk, hogy lovunk tiszta és egészséges legyen. Egy modern lovardában vagy nívós tenyészetekben használni kell ezeket az eszközöket, ismerkedjünk meg vele.

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

Modern lóápoló eszközök

- Lóporszívó
- Elektromos lónyíró
- Lószárító
- Szolárium
- Lóúsztató

Az elektromos lóporszívót csak száraz, jól hozzáférhető bőr és szőrfelületen alkalmazzuk. Utána a lovat át kell törölni. A többi testrészt a hagyományos módon kell tisztítani.

A mosás előnye:

- Pormentes ápolás
- Frissíti a lovat
- Alaposabb a tisztítás határfoka
- A vízszöglet serkenti a bőr vérellátását
- Csillogó fényt ad a szőrzetnek

Szabadban csak nyári melegben mossuk le teljesen a lovat, télen csak fűtött helyiségben!

Fürdetés, úsztatás frissíti a lovat, pata- vagy izom- és inproblémák esetén is alkalmazható kondíciómunkára.

Szárításra minden mosást követően szükség van, még nyáron jóidőben is.

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK**1. feladat**

Írja le, hogy mire használjuk a tajtékvonót!

---

2. feladat

Sorolja fel, hogy milyen nyírási módokat ismer!

---

3. feladat

Írja le, miért előnyös elektromos berendezések használata a lóápolás során!

MEGOLDÁSOK

1. feladat

A tajtékvonó vagy tajtékkés segítségével kihúzhatjuk az izzadságot, vagy mosás, fürdetés után a vizet a ló rövidszőrei közül.

2. feladat

- Sáwnyírás
- Magas sáwnyírás
- Takarónyírás
- Vadásznnyírás

3. feladat

- A lóporszívó gyorsabb, alaposabb ápolást tesz lehetővé
- A szárítóval megakadályozzuk a megfázást
- A szoláriummal D-vitaminpótlást végezhetünk

PATAÁPOLÁS

PATAÁPOLÁS

"A pata a ló" tartja egy régi mondás. A pata állapota meghatározza a ló teljesítményét. Ezért nagyon fontos a paták egészsége, épsége., melyet az állandó száraz alommal, a paták napi ápolásával, az idejében végzett szakszerű patafaragással, patkolással, valamint a ló rendeltetésszerű használatával lehet megtartani.

A pata napi és munka előtti ápolása

- Az éjszaka folyamán a pata talpi felületére tapadt trágya, alomanyag eltávolítása
- A szarufal letisztítása
- A pata bekenése puhító anyaggal

A pata munka utáni ápolása

- A talpi felület kitisztítása patakaparóval a beletapadt idegen anyagoktól
- A szarufal és a talpi felület lemosása
- Félszáraz pata bekenése patapuhító anyaggal

9. ábra. Patakaparó

10. ábra. Patatisztítás

Patapuhítás anyagai

- Patazsír
- Pataolaj
- Faggyú
- Sózatlan sertézsír

Tilos a patát bekenni sós zsiradékkal és ásványi olajszármazékokkal!

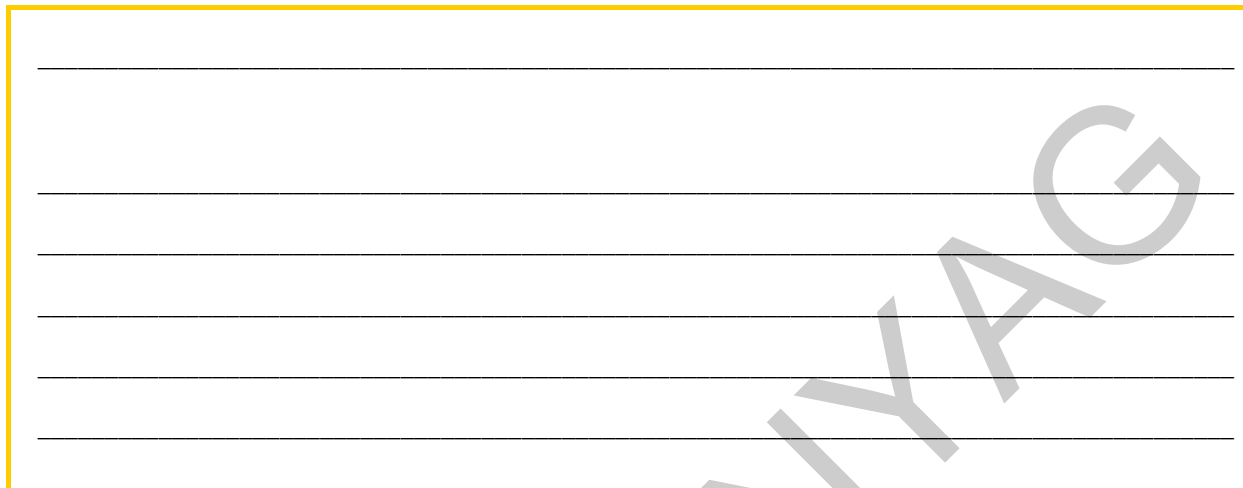
A pata időszakos ápolása

A ló patáinak növekedése megköveteli, hogy 5-8 hetenként a szarut faragással kell szabályozni. Ezzel biztosíthatjuk a pata szabályos fejlődését és egészségét.

A pata szarujának növekedése a pártaszéltől a talajig: 4-13mm havonta.

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

Olvassa el Iby Zoltán: Lóhasználat és versenyzési ismeretek I. című tankönyvének (FVM Képzési és Szaktanácsadási Intézet Budapest, 2003.) 37. oldalán A pata előkészítése körmozgáshoz, patkoláshoz című részét! Készítsen jegyzetet, a patapuhítás módjáról!

MUNKAANYAG

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. feladat

Válassza ki a képeken látható anyagok közül, azokat amelyek alkalmasak a pata ápolására! A képek számait és a megnevezéseket írja az üres négyszögbe!

Empty rectangular box for writing answers to the first task.

2. feladat

Írja le, mi a jelentősége a paták ápolásának!

Five horizontal lines for writing the answer to the second task.

MEGOLDÁSOK

1. feladat

12. ábra étolaj, 13. ábra patazsír, 14. ábra pataolaj

2. feladat

A pataápolás megakadályozza a paták kiszáradását, kirepedezését, védi az egészségét, épségét, biztosítja a ló jó használhatóságát és hozzájárul a jó teljesítményhez.

MUNKANYAG

KÖZVETETT ÁPOLÁS

ESETFELVETÉS–MUNKAHELYZET

A közvetett tisztítás a ló elhelyezését, mozgatását, a rendszeres trágyaeltávolítást és az almozást értjük. Kérdés, hogyan tartsuk a lovunkat, hogy egészséges maradjon.

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

Olvassa el a 14/2008. (XII. 20.) ÖM rendeletet, amely a lovas szolgáltatásokkal szembeni követelményekről tartalmazza! Válaszoljon a következő kérdésekre!

Mi az a minimális boxméret, ahol lovat lehet tartani?

Mennyi legyen a rendelet szerint a karám mérete istállózott és félnomád tartás esetén?

A kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény alapján, az önkormányzati miniszter a 14/2008. (XII. 20.) ÖM rendeletben szabályozza üzletszerű lovas szolgáltató tevékenységet.

A szolgáltatónak kérelmeznie kell, hogy a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal a közhatalú hatósági nyilvántartásba jegyezze be, ha nyilvántartásba vételhez kötött lovas szolgáltató tevékenységet folytat. Az ügyintézési határidő tizenöt nap, amely idő alatt a lovas szolgáltató tevékenységét megkezdheti. Ha azonban a Hivatal a kérelmet elutasítja, a szolgáltató köteles a tevékenységét az elutasító határozat jogerőre emelkedését követően megszüntetni.

A Hivatal a szolgáltatót akkor veheti nyilvántartásba, ha valamely Európai Unió-államában letelepedett, hatvan napot meghaladóan lejárt esedékességű, az adózás rendjéről szóló jogszabály szerint végrehajtható köztartozása nincs, eleget tesz a 13. §-ban meghatározott követelményeknek, legalább egy lovastúra-vezető képesítéssel rendelkező, a szakmai tevékenységért felelős személyt foglalkoztat,

A szakmai tevékenységért felelős személy köteles gondoskodni arról, hogy a tevékenységhez használt ló a vendég által igénybevett lovas szolgáltatás céljára alkalmas, megfelelően idomított, szakszerűen jártatott, megfelelő állategészségügyi és tápláltsági állapotban, erőnlétben legyen, és általános ápoltsági színvonal az elvárható követelményeknek megfelelően.

A 13. § előírt követelmények:

A lovas szolgáltató tevékenységet végző szolgáltató telephelyének (fióktelepének) meg kell felelnie az alábbi követelményeknek: legalább öt, egyenként legalább négyéves, lóútlelével rendelkező lóval rendelkezik, és a lovak megfelelnek a vonatkozó állategészségügyi szabályoknak,

az istállóban a lovakat boxokban tartják; az istálló belmagassága legalább 2,5 m; az egyes bokszok alapterülete

legalább 9 m2, amelyek rövidebb fala nem kevesebb 2,5 méternél,

a lovak boxos tartása esetén a telephely (fióktelep) rendelkezik legalább 150 m2 alapterületű pihentető karámmal, ahol biztosított a szolgáltatást végző lovak pihenése,

a telephely (fióktelep) rendelkezik rögzített korláttal körülvett, egyenletes talajú, legalább 800 m2 alapterületű lovas pályával,

a telephely (fióktelep) rendelkezik a vendégek részére szolgáló öltözővel, valamint az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendeletnek megfelelő számú WC- és mosdóhelyiséggel; lovasterápia szolgáltatás esetén a telephely (fióktelep) rendelkezik legalább egy, mozgássérültek számára is alkalmas WC- és mosdóhelyiséggel,

a telephely (fióktelep) rendelkezik a lólétszámnak megfelelő számú, alkalmas nyereggel és alkalmas szerszámmal; a nyereg és a szerszámzat akkor alkalmas, ha a célnak megfelelő és hibátlan, rendeltetésszerű használat esetén biztosítja a vendég biztonságát,

félnomád tartás esetén a lovak számára lovanként legalább 1000 m2 területű bekerített terület (karám), valamint legalább három oldalról borítással határolt, fedeles építmény (szárnyék) kialakítása szükséges, amelynek belmagassága legalább 2,5 méter, lovankénti alapterülete legalább 8 m2; félnomád a tartás, ha a lovaknak lehetőségük van arra, hogy a szárnyékból vagy a futóistállóból szabadon mozogjanak és a szárnyékban a lovak etetése, itatása és almozása megoldható.

Keressen az Interneten olyan cikkeket, melyek az istálló padozatára és az alomra vonatkoznak. Válassza ki azokat, melyek a legjobban megfelelnek a ló igényeinek!

IRODALOMJEGYZÉK

Iby Zoltán: Lóhasználat és versenyzési ismeretek I. című tankönyvének (FVM Képzési és Szaktanácsadási Intézet Budapest, 2003.)

Dr. Szajkó István, Dr. Kertészné Gyórfy Eszter, Dr. Mentés Katalin: A lovak tenyésztése, takarmányozása és betegségei (FVM Képzési és Szaktanácsadási Intézet Budapest, 2008.)

Dr. Mentés Katalin: Lovak jólléte és egészségvédelme (FVM Képzési és Szaktanácsadási Intézet Budapest, 2009.)

Michael Peace és Lesley Bayley: A lovak nyelvén (JLX Kiadó 2003)

Lótenyésztők kézikönyve, Szerkesztette: Dr. Bodó Imre, Dr. Hecker Walter (Mezőgazda Kiadó, 1992.)

MUNKANYAG

A(z) 1688-06 modul 006-es szakmai tankönyvi tartalomeleme felhasználható az alábbi szakképesítésekhez:

A szakképesítés OKJ azonosító száma:	A szakképesítés megnevezése
31 621 04 0000 00 00	Lótartó és -tenyésztő
31 621 04 0100 31 01	Lóápoló és gondozó
52 812 02 0000 00 00	Lovastúra-vezető

A szakmai tankönyvi tartalomelem feldolgozásához ajánlott óraszám:
23 óra

MUNKANYAG

MUNKANYAG

A kiadvány az Új Magyarország Fejlesztési Terv
TÁMOP 2.2.1 08/1–2008–0002 „A képzés minőségének és tartalmának
fejlesztése” keretében készült.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet
1085 Budapest, Baross u. 52.
Telefon: (1) 210–1065, Fax: (1) 210–1063

Felelős kiadó:
Nagy László főigazgató